

Om Anvendelse af Ungdomsfængsel.

Af Overinspektør for Opdragelseshjemmene OLUF J. SKJERBÆK.

I Nordisk Tidsskrift for Strafferet 1925, Side 64 ff., har Vicefængselsinspektør *Borgsmidt-Hansen* fremsat en Række Bemærkninger om Ungdomsfængslet i Udkastet til almindelig borgerlig Straffelov og herunder, støttet til den i Motiverne, Spalte 109, udtalte Opfattelse at »de mest forhærdede og navnlig som Regel de, der trods tidligere Anbringelse paa en Opdragelsesanstalt for særlig vanskelige falder tilbage til Forbrydelser, henvises til det almindelige Fængsel«, foretaget en Fordeling af de i Øjeblikket i Nyborg Straffeanstalt hensiddende Fanger, der ved Indsættelsen var mellem 16 og 21 Aar, med Henblik paa, hvilke af disse der kunde anbringes i Ungdomsfængsel. Ved denne Fordeling er paa Forhaand udskilt blandt andre:

- 1) de, der tidligere har været anbragt paa et af Statsungdomshjemmene Braaskovgaard eller Proven,
- 2) de, som efter deres 14. Aar i længere Tid — over 2 Aar — har været anbragt paa en anden end en af de 2 ovennævnte Opdragelsesanstalter,
- 3) de, som efter deres 14. Aar paa regelmæssig Maade har lært et Haandværksfag eller en Profession.

Da det for Opdragelseshjemmene og særlig for Ungdomshjemmene og de Optagelses- og Iagttagelseshjem, som modtager Born over 14 Aar, er af ikke ringe Betydning, hvorledes man vil stille sig med Hensyn til Anvendelsen af Ungdomsfængsel, skal jeg tillade mig at fremsætte nogle Bemærkninger, da de af Vicefængselsinspektør Borgsmidt-

Hansen fremsatte Synspunkter vilde være ret skæbnesvangre for Opdragelseshjemmenes Arbejde, dersom de skulde blive lagt til Grund ved Anvendelsen af de nu i Forslag til almindelig borgerlig Straffelov §§ 47—50 indeholdte Regler om Anvendelse af Ungdomsfængsel. Det forekommer mig, at man overfor unge Lovovertrædere bør anvende opdragende Foranstaltninger saa længe, der er nogen Sandsynlighed for, at de kan føre til det ønskede Resultat: at afholde den Unge fra yderligere Lovovertrædelser. Dette Synspunkt synes støttet dels af den ved Straffelovsforslaget foretagne Forhøjelse af den kriminelle Lavalder fra 14 til 15 Aar, dels ved den ganske frie Beføjelse til at frafalde Tiltale overfor Unge mellem 15 og 18 Aar, som er hjemlet ved Straffelovsforslagets § 34, dels endelig ved Værgeraadslovens § 50, hvor der findes Hjemmel til at frafalde Tiltale overfor Unge over 18 Aar, som under Anbringelse i et Skole- eller Ungdomshjem eller under forelobig Udskrivning fra et saadant Hjem foretager en strafbar Handling.

Det kan ikke uden videre siges, at enhver, der har været anbragt i et Statsungdomshjem som Proven eller Braaskovgaard eller i et andet Ungdomshjem i mere end 2 Aar efter det fyldte 14. Aar, skulde være uegnet til med Udsigt til et godt Resultat at blive indsat i Ungdomsfængsel, naar han senere paany forbryder sig. Der findes blandt de Unge i Opdragelseshjemmene nogle, som ved fortsat daarlig Opførsel, ved gentagne Rømninger og i Forbindelse hermed foretagne Forbrydelser søger at »forbryde sig fri« for Værgeraadsforsorg. Der er blandt disse ganske vel begavede Unge, som, hvis Muligheden for Rømning blev taget bort, sikkert vilde være i Stand til at lære et Haandværk eller et andet Arbejde, hvorved de vil kunne ernære sig paa hæderlig Vis. Det forekommer mig ogsaa, at Udtalelsen i Straffelovskommissionens Motiver (1923), Spalte 123, at Ungdomsfængslet »er bestemt for Forbrydere, der om end unge dog er kommet saa vidt ind paa Forbryderbanen, at de maa betegnes som begyndende Professions- eller Vaneforbrydere«,

tyder paa, at de Unge, der skal henvises til Ungdomsfængsel, maa være temmelig vanskelige Unge.

Der kan derfor formentlig kun sjældent blive Spørgsmaal om at anvende Ungdomsfængsel, naar en Ung forbryder sig første eller anden Gang, ikke mindst under Hensyn til, at Værgeraadsforsorg nu kan fortsættes til det fyldte 21. Aar.

Den Opdragelse, der foregaar i vore Opdragelseshjem, er helt og holdent karakteriseret ved, at den finder Sted i aabne Hjem. Den lukkede Afdeling paa Braaskovgaard er kun at betragte som et disciplinært Hjælpemiddel. Der finder ikke nogen faglig Oplæring Sted i denne Afdeling, og Opholdet er i Reglen ganske kortvarigt. Ifølge det nu gældende Reglement for Afdelingen, stadfæstet af Undervisningsministeriet under 19. Juli 1923, kan Opholdet ved første Anbringelse kun vare indtil 3 Maaneder, ved anden Anbringelse indtil 4 Maaneder og ved senere Anbringelse indtil 5 Maaneder. Det er ret sjældent, at Opholdets Varighed udstrækkes saa længe, som det efter Reglementet er muligt. Men netop paa Baggrund af Opdragelseshjemmenes aabne Karakter vil der blive en Række Tilfælde, hvor dette kan blive en Hindring for at gennemføre en Forsorg, der fører til det ønskede Resultat.

Naar det yderligere maa anses for at være af Betydning, at Ungdomsfængslet ikke afviser de Unge, som har været anbragt i Opdragelseshjem efter deres fyldte 14. Aar, skyldes det navnlig, at en Henvisning af dem til det almindelige Fængsel med de i Straffelovsforslaget fastsatte lave Mindstemaal for Straf og med Bestemmelserne om Strafnedsættelse paa Grund af ung Alder o. s. v. let vil føre til, at den Unge, der ved sin daarlige Opførsel opnaar, at et tidligere givet Tiltalefrafald annulleres, og Værgeraadsforsorgen ophæves, og derefter dommes til almindelig Fængselsstraf, kun vil faa en ret kort Fængselsstraf, og dermed vil man komme til at lide under den samme Vanskelighed som nu, at visse Unge søger at »forbryde sig fri« af Værgeraad-

forsorg for at slippe med en kortvarigere Fængselsstraf. Det kan formentlig ogsaa anføres, at den i Straffelovsforslagets § 49, jfr. Udkastets § 45, indeholdte Regel om, at en Fange, der findes uegnet til videre Behandling i Ungdomsfængsel, kan besluttet overført til almindeligt Fængsel, er et Vidnesbyrd om, at man i Ungdomsfængslet bør forsøge sig med ret vanskelige Unge.

Hvad endelig angaar de Unge, som efter deres 14. Aar paa regelmæssig Maade har lært et Haandværksfag eller Profession, synes det ogsaa noget mærkeligt paa Forhaand at udelukke disse. Det fremgaar ikke klart af den citerede Artikel, om der kun er tænkt paa dem, der har ført den faglige Uddannelse helt til Ende og afsluttet den med Svendeprøve eller anden sædvanlig Afslutning af Læretiden, men selv om der alene tænkes paa disse, synes der at kunne forekomme Tilfælde, hvor de Omstændigheder, der har ført vedkommende ind paa Forbryderbanen, er af en saadan Art, at netop Ungdomsfængslets mere langvarige og mere rationelle Paavirkning bør foretrækkes fremfor det almindelige Fængsel. I alle Tilfælde, hvor der vel i en Tid regelmæssig er lært et Haandværksfag eller en Profession, men hvor Oplæringen ikke er ført til Ende, synes der at være oven i Købet særdeles gode Grunde til at vælge Ungdomsfængsel, idet der i saa Fald maaske er Mulighed for at fuldende Uddannelsen. Man ser jo adskillige Unge, som efter et Par Aars Læretid giver op og saa føres ud i uheldige Forhold.